

gent:

STADSBOUWM \square \square ST \square R
GENT

STEDELIJKE TRANSFORMATIE
6 OKTOBER 2020

**HOE EEN TRANSITIE TEWEEGBRENGEN
IN DE CULTUUR VAN 'STAD MAKEN'?**

EEN BOUWMEESTER BOUWT NIET
1999 - 2005

SBM
GENT
■■

De kern van de bouwmeesteropdracht is de voorwaarden mee creëren voor een goed functionerende en **kwalitatieve stad** voor iedere bewoner of gebruiker én voor het stadseigen metabolisme

VAN KWALITEITSBEWAKING NAAR KWALITEITSBEGELEIDING

VIER ROLLEN VOOR DE BOUWMEESTER

ADVISEUR

ORGANISATOR

AANJAGER

INSPIRATOR

HELICOPTERBLIK

VERANKERING STADSBOUWMEESTERSCHAP

1 – TEAM STADSBOUWMEESTER

2 – BOUWMEESTERANTENNES

3 – GENTMAKERS

4 – GENTBOUWERS

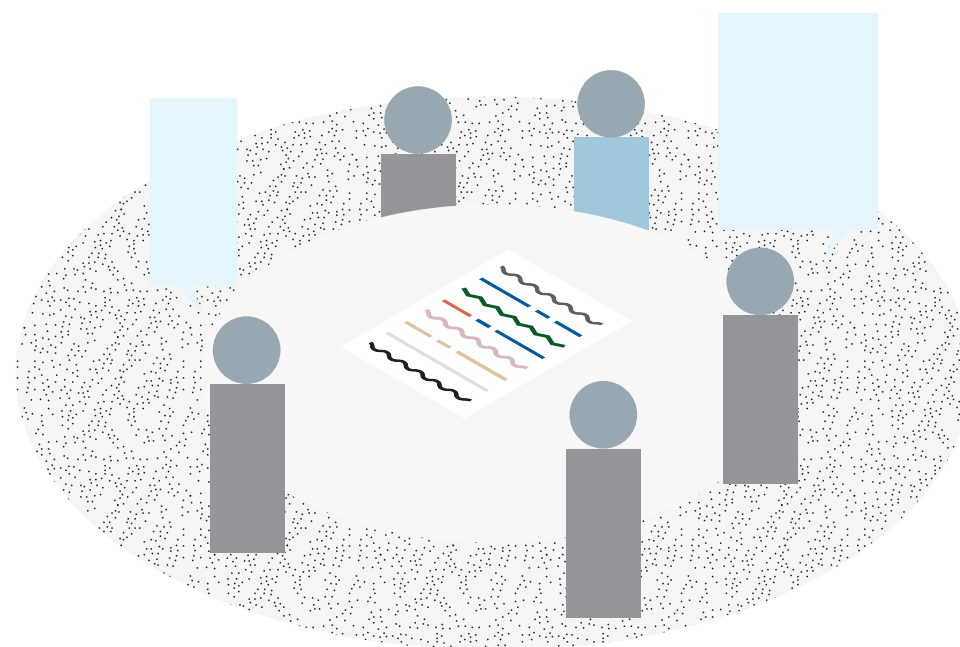
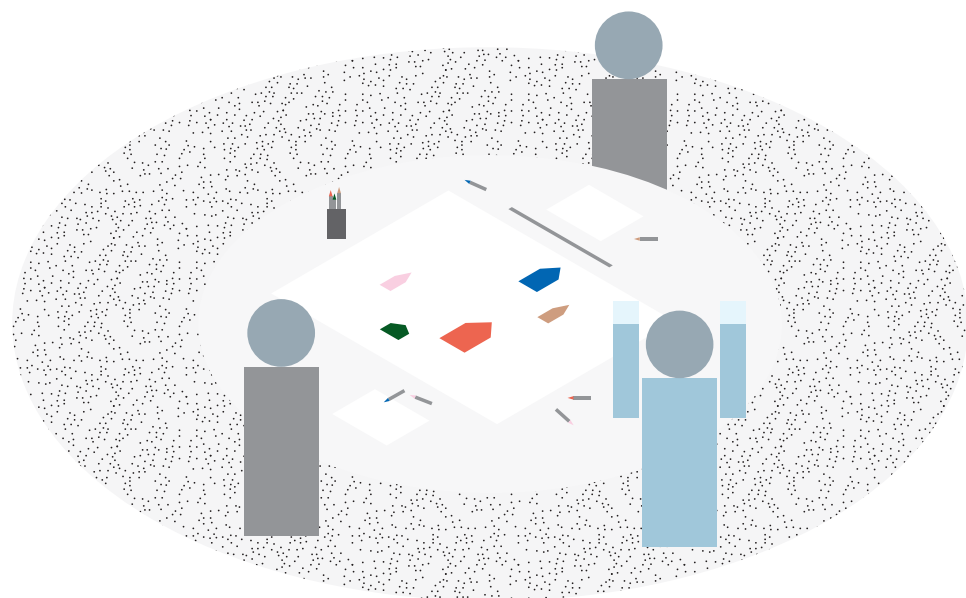
5 – GENTENAARS

**SAMEN
STAD
BOUWEN**

ONTWERPKRACHT

&

OVERLEGKRACHT

The image shows a gallery or exhibition space with several long tables. On the tables, there are various architectural models and plans. Some models are made of cardboard or wood, showing different building structures. There are also papers with drawings and text. The text 'ONTWERP KRACHT!' is overlaid in large, bold, white letters across the center of the image. The background shows a window with a view of a garden and a person walking. The overall atmosphere is one of creative and practical design.

ONTWERP KRACHT!

SBM
GENT
mm

SBM
GENT
EM

SBM
GENT
E E

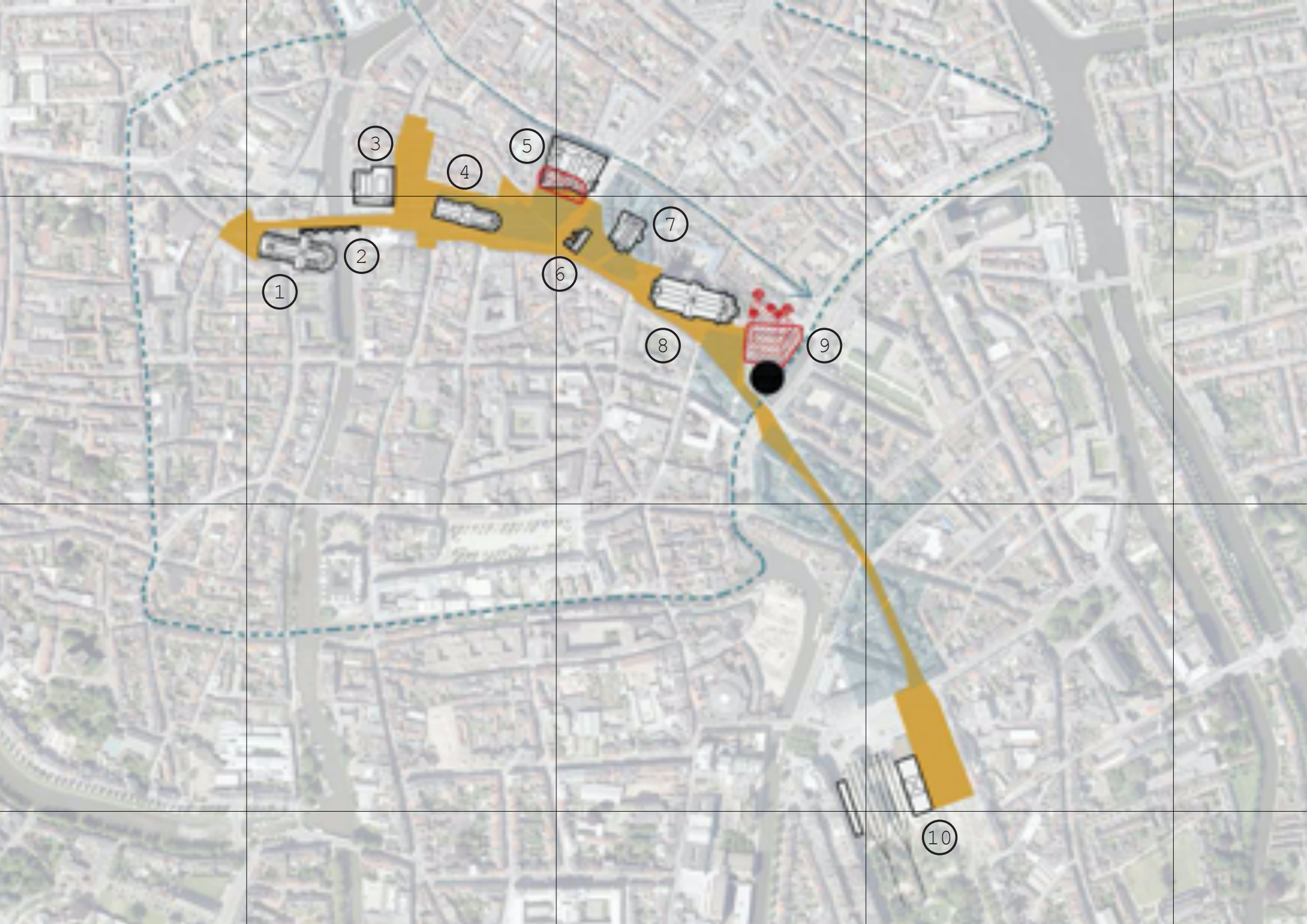

SBM
CENT
PLAN

SBM
GENT
mm

1

2

3

4

5

6

8

7

9

10

Ontwerpers, of ze nu op de stedenbouwkundige of gebouwschaal werken, worden opgeleid oplossingen via ontwerp te formuleren. De ontwerper heeft ook een kritische rol, namelijk door de opgave te bevragen en zo mee agenda-stellend te werk te gaan. De ontwerpers die we vandaag opleiden moeten de opgaves van morgen mee klaarleggen.

SLIMME — STEDEN

DE OPGAVE VOOR
DE 21E-EEUWSE
STEDENBOUW IN
BEELD

Maarten Meijer
& Ton Dassen

www.rijksbouwmeester.nl

Designing the Future

De zorgzame stad _____
Energie landschappen _____
Visionaire woningbouw _____
De productieve stad _____
Minder infrastructuur,
betere mobiliteit _____
Ruimte voor water _____
Ontwerpen met stromen _____

Uitgeverij
Architectuur - Stedenbouw - Ruimte
Plan - Plots - Bouwmeester

Staatliche Bauverwaltung von Nordrhein-Westfalen
Landesamt für Raumordnung, Städtebau und
Landschaftsplanung Nordrhein-Westfalen

De stad staat vandaag voor een aantal ongeziene uitdagingen die niet louter vanuit het ontwerpen van projecten aangepakt kunnen worden. Ontwerpers moeten mee nadenken over het teweegbrengen van transitie in het gebruik (in brede zin) van de stad.

OVERLEG KRACHT!

VIER ROLLEN VOOR DE BOUWMEESTER

INSPIRATOR
BREDE BLIK

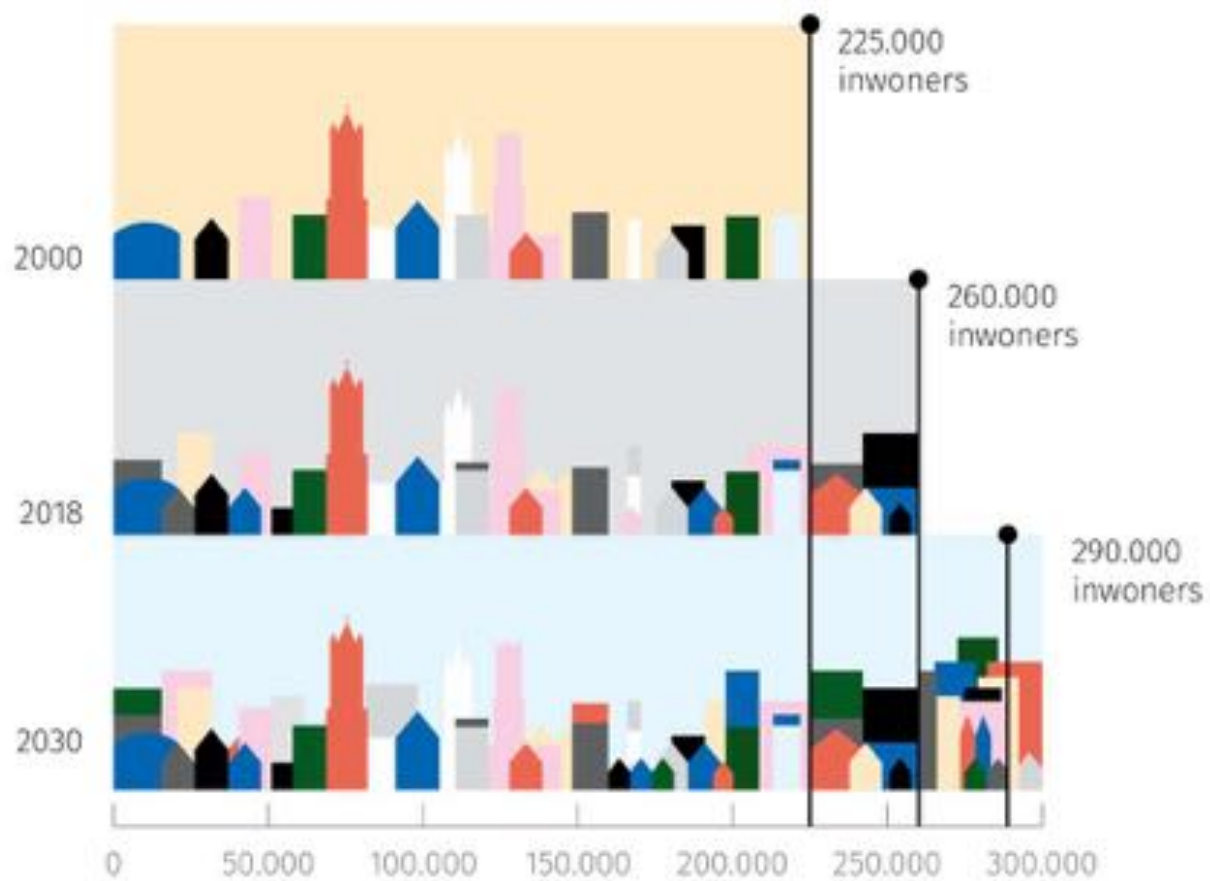
1

De bouwmeester zal — als **INSPIRATOR** — bouwstenen aandragen voor een toekomstbestendige verstedelijking. Met een *brede blik* (ver) vooruit denken om vandaag beter te doen.

A detailed black and white engraving of the city of Gent, Belgium. The scene is viewed from an elevated perspective, showing the city's dense architecture, including several prominent church spires and a large central tower. A banner at the top of the image reads 'GANDAVUM'. In the foreground, a river flows through the city, with several boats and a group of people on horseback crossing a bridge. The overall style is characteristic of 17th or 18th-century cartographic or historical illustrations.

GENT IS EEN STAD MET GROEIPIJN

GENT GROEIT, VERDICHTING IS HAPPENING

**De opgave waar de stad voor staat
hoeft niet te draaien om concurrentie
om de ruimte. Ze biedt kansen voor
een sterk mobiliserend perspectief. De
toekomst is daarbij een kans.**

**“JE KUNT HET DE MODALE VLAMING NIET
VERWIJTEN DAT ZIJN IDEALE WONING
NOG STEEDS EEN VRIJSTAAND HUIS MET
EEN OPRIT EN EEN TUIN IN EEN RUSTIGE
STRAAT IS”**

LEO VAN BROECK

Nu nog | De Vlaamse Bouwmeester wil mensen naar de stad lokken

vrijstaand bouwen is crimineel'

Een file van elektrische, zelfrijdende auto's blijft een file. Vlaams Bouwmeester Leo Van Broeck over de bloeddruk van de aarde, het gebrek van Toscane en hoe de puzen Vlaanderen verkavelt.

Door PATTI PARTI en de HEDER VAN AN BROECK
Foto: WITTE KUNST

Het is niet echt zijn tweede carriere. Maar als het zou kan advies gaan die het Antwerpse stadsbestuur hem heeft gevraagd over het ontwerpen van een woonwoningproject van de Land Invoet Group op de voormalige slachthuislocaties, moet Vlaams Bouwmeester Leo Van Broeck een beetje op zijn voorbode liden. 'Ik kan het sluiser nog niet volhouden, ik moet die breuken en dellen. Maar hij zegt toch dit: 'Voor wat ik er nu na toe van gaten heb, lijkt het mij een voorbeeldig project. Zowel qua prestatie als qua ambacht en architectuur als qua durf.'

Opnieuw bestaat zijn gekant bij technologische innovatie Van Broeck. 'De discussie over de Antwerpse Ring en bijvoorbeeld het er een innovatief project, die niet bij de architecten, niet bij de politici en niet bij de vastgoedbeleggers. De innovatie was eigenlijk een voorbeeldig project. Van je te moeilijke discussie heb je, zijn mensen die alles tegen vertellen omdat ze niet in je ogen hebben. Als Vlaams

Bouwmeester heb ik geen enkele bezorgdheid, en dat is anders. Ik heb niet te winnen, alles te verliezen, ik hoef ook niet te winnen te winnen en het dat voor geen enkel ge te zeggen. Het spreken van het of anderszins voor of tegen een bouwproject zijn. Democratie is belangrijk, maar ik heb altijd gemaakt zonder om te denken tot ontwerpen zonder om te denken. Het gaat het om de architectuur en de ambachtelijke kwaliteit. Ik heb een goed project? Nou het dat.'

Het ontwerpt de Vlaamse ingenieur-architect Leo Van Broeck (57) met een zelfrijdende, Van de Vlaamse regering het vorig jaar september tot Vlaams Bouwmeester benoemd. Het is een van de in zijn laatste. Met zijn gespecialiseerde architectenbureau Begijn Van Broeck werkt hij al jaren aan opdrachten om op vrijstaande locaties te bouwen die alleen met de auto bereikbaar zijn. Van Broeck, die ook dienst aan de Koning, is niet van een bouwman, en een verklaard voorstander van 'verduiking', meer ontwerpen of bouwen oppervlakten. Hij werkt in de stad. Het staat niet om heen, een gesloten ruimte als Vlaams Bouwmeester trek hij het vorige jaar de boer op - hij gaf maar liefst 140 miljoen - om 'aanpakke werkgebied' te produceren. Wat moet er nu daarbij voorzien?

Van Broeck: 'De Ontwerp van wetgeving heeft een veel meer dan wat we zien in water. Het zijn Europese regels. Bovendien is het aantal woningen per hectare en het aantal kilometers weg per woning. Onder die wegen

LEO VAN BROECK: De Vlaamse bouwmeester wil mensen naar de stad lokken

De buitenruimte wordt
verleend met een
modern en stijlvol
meubilair. Het is een
ideale plek om te
ontspannen en te
ontspannen. Het is een
ideale plek om te
ontspannen en te
ontspannen.

"We gaan nu vast wat de bewoners zijn en vooral hoe
ze leven. Dat proberen we te vertalen in een ontwerp."

Woning T, arch. Van Gelder - Tilleman, *Feeling Wonen* nr 180, oktober 2017

Klimaat-as langsheen de Schelde, Gentbrugge

DE STAD IS
SUPER
DIVERS

**The next big thing
will be a lot of small things.**

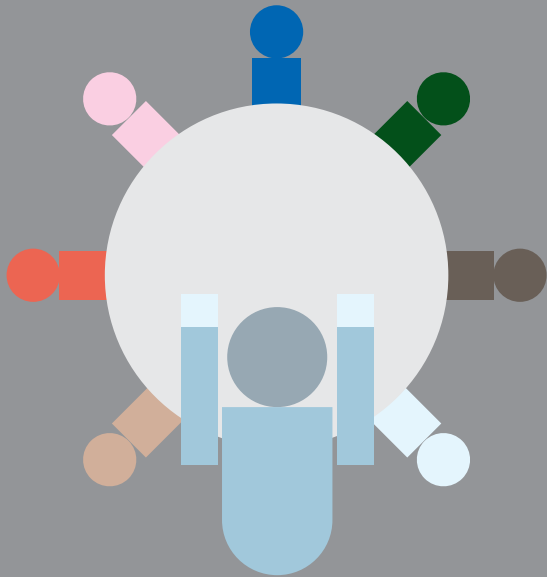
STAD
BIJBOUWEN

STAD
VRIJHOUDEN

**De opgave waar de stad voor staat
hoeft niet te draaien om concurrentie
om de ruimte. Ze biedt kansen voor
een sterk mobiliserend perspectief. De
toekomst is daarbij een kans.**

SAMEN STAD BOUWEN

VIER ROLLEN VOOR DE BOUWMEESTER

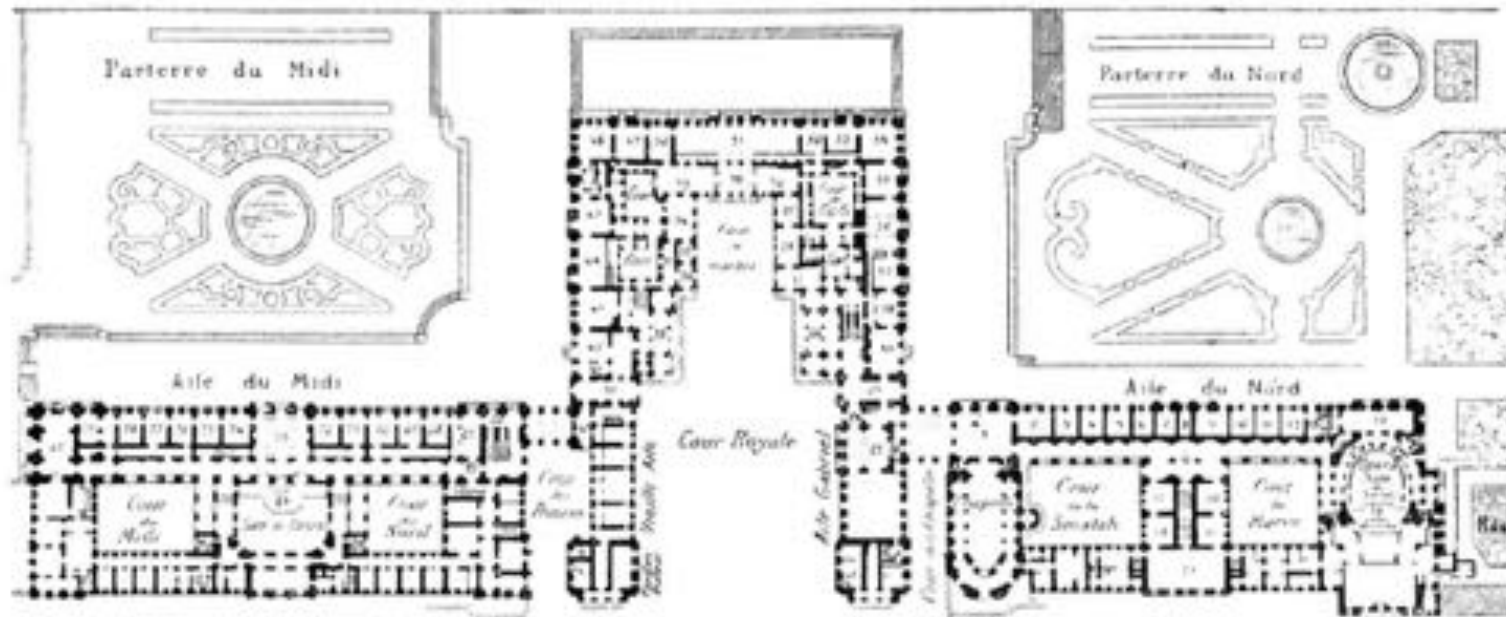

ORGANISATOR
SAMENWERKING CENTRAAL

2.

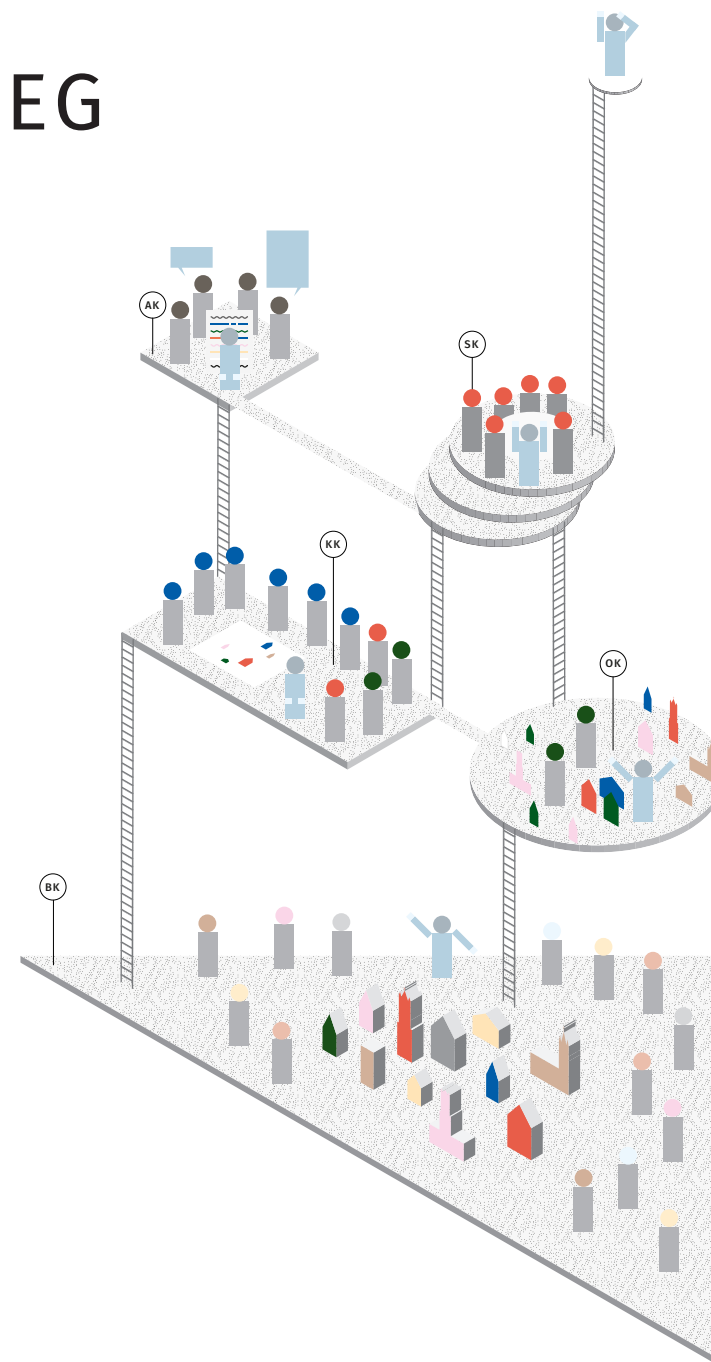
De bouwmeester zet zich — als **ORGANISATOR** — in om bruggen te bouwen tussen de actoren in de stad. *Samenwerking centraal* stellen door linken te leggen tussen intenties en initiatieven.

GESPREK ALS BASIS VOOR KWALITEIT

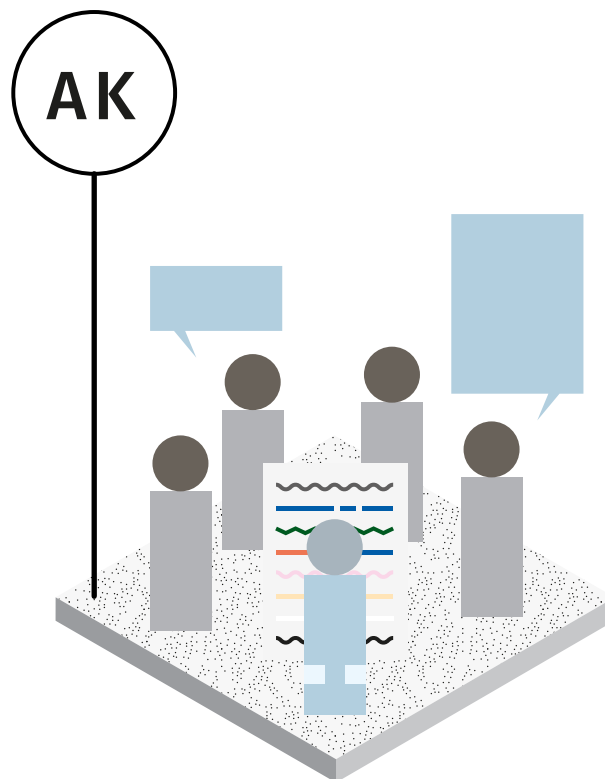

VIJF KAMERS VOOR OVERLEG

AK — ADVIESKAMER
BK — BOUWMEESTERSKAMER
KK — KWALITEITSKAMER
SK — STADSKAMER
OK — ONTWERPKAMER

VIJF KAMERS VOOR OVERLEG

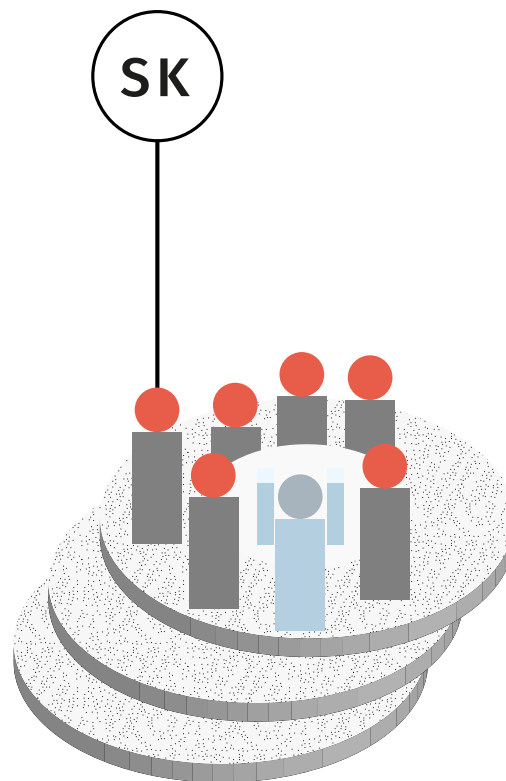
ADVIESKAMER

SBM
GENT
m m

De **ADVIESKAMER** vormt de directe feedback aan de stedelijke besluitvorming. De andere kamers zijn begeleidend, gebeuren in overleg. De Advieskamer is daarentegen de directe terugkoppeling naar een vast schepenenoverleg (CBS) en een vast overleg met de departementshoofden (GMT).

Dit is de meest formele vorm van advisering en wil vooral heldere argumenten aandragen voor de besluitvorming onnd stedelijke projecten en visies. (afstemming VERO, G7, SOC, ...)

VIJF KAMERS VOOR OVERLEG

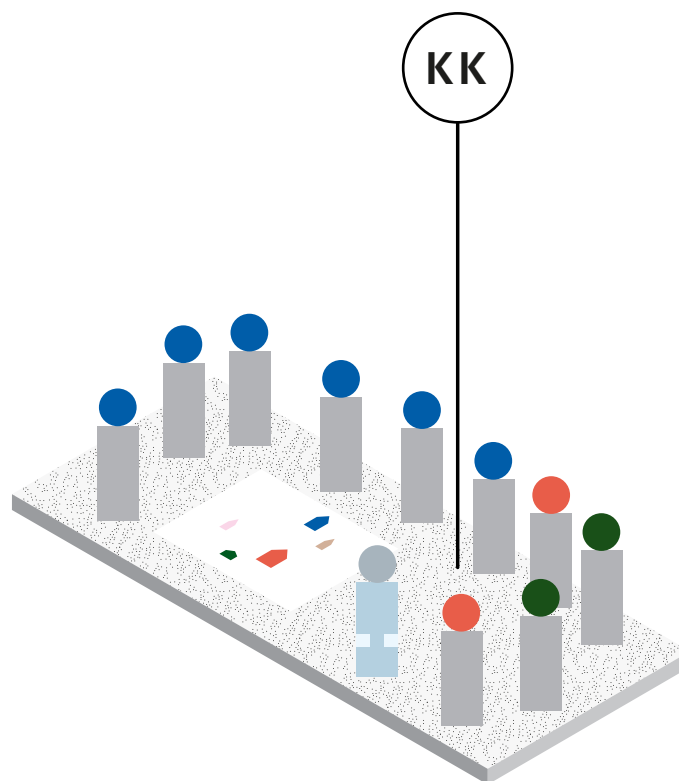

STADSKAMER

SBM
GENT
m m

De **STADSKAMER** biedt ruimte voor gesprek tussen verschillende betrokken diensten om ontwikkelingen op elkaar af te stemmen. Hier gaat het vaak over het wegwerken van tegenstrijdigheden. Het doel van de stadskamer is om te komen tot een gecoördineerd stedelijk visie/standpunt/advies voor complexere projecten en thema's, waar op vandaag geen overlegstructuur voor bestaat.

VIJF KAMERS VOOR OVERLEG

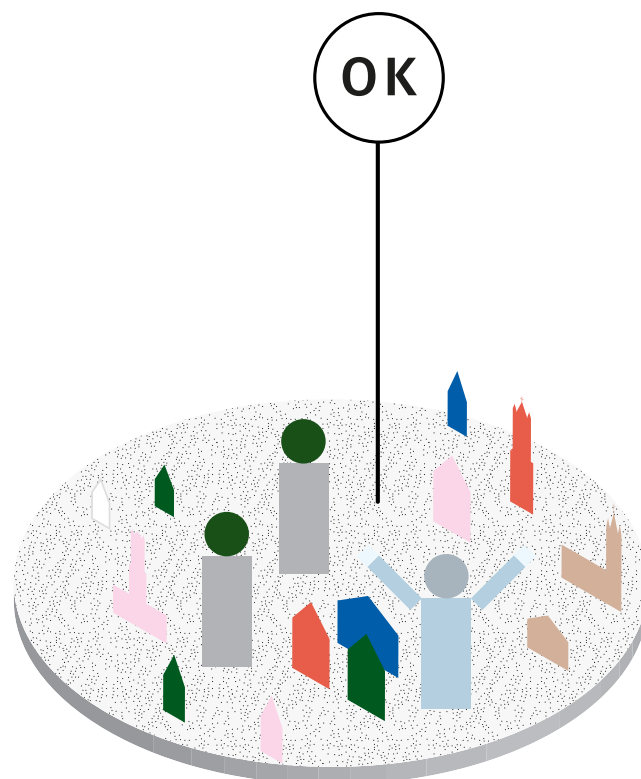

KWALITEITSKAMER

SBM
GENT
■■■

De **KWALITEITSKAMER** zet in op het begeleiden van ontwerpvoorstellen – zowel gebouwen als publieke ruimte – in functie van ruimtelijke kwaliteit. Dat gebeurt steeds met de opdrachtgever en de ontwerper, in samenspraak met de stedelijke diensten en vanuit de autonomie van de experts die in de kamer zetelen. Het is belangrijk dat dit gesprek op een zo vroeg of een zo juist mogelijk moment plaatsvindt, wanneer bepaalde ontwerpkeuzes nog bij te sturen zijn. *(afstemming IKZ)*

VIJF KAMERS VOOR OVERLEG

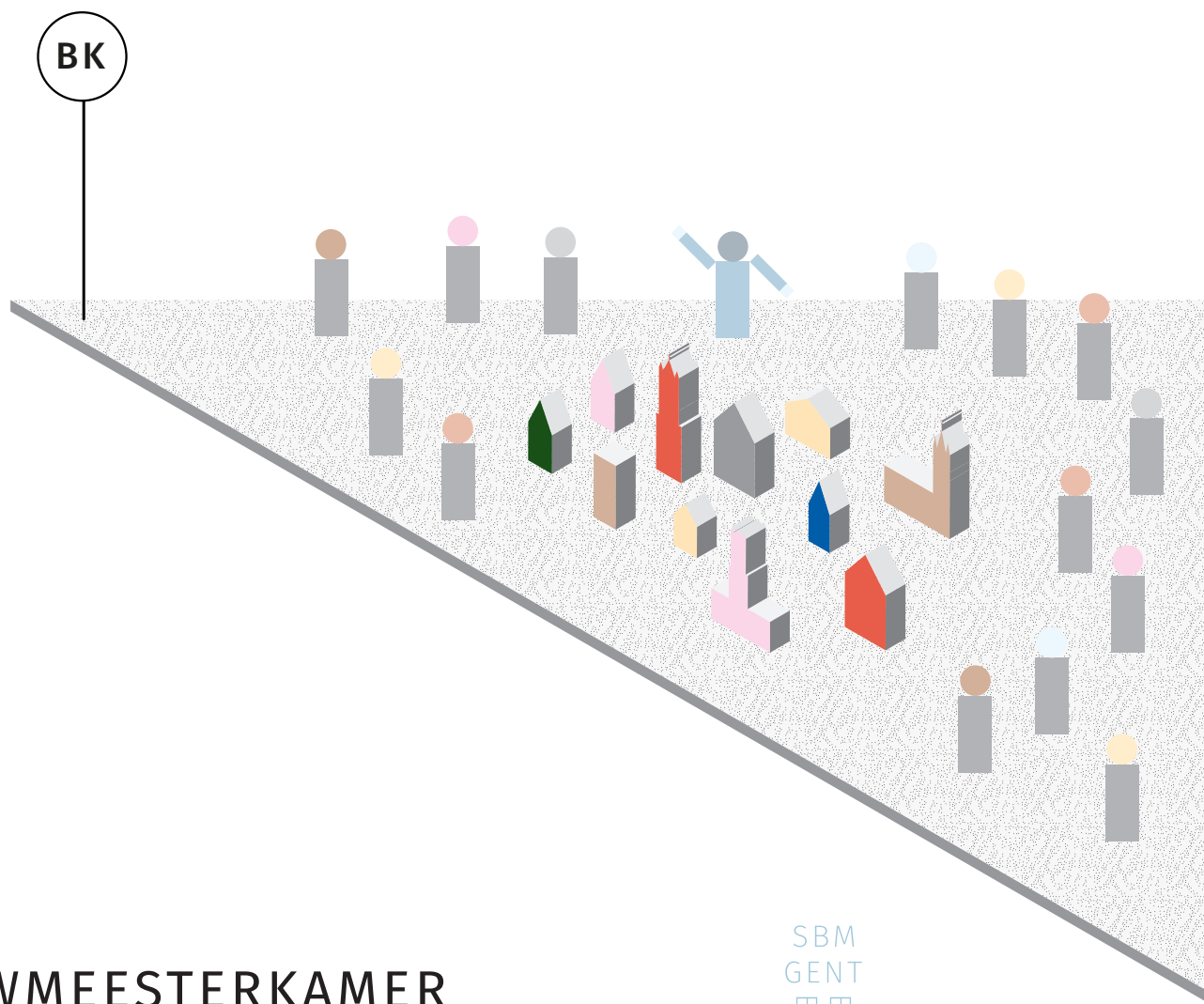

ONTWERPKAMER

SBM
GENT
m m

De **ONTWERPKAMER** wil ontwerpwerk van stadsdiensten en externe ontwerpers samenbrengen, bespreken en inspireren. De Ontwerpkamer wil een platform worden om ontwerpers structureel rond de tekentafel te brengen. De inbreng vanuit verschillende ontwerpexpertises van diensten versterkt met externen zal daarin de drijvende kracht worden. Bovendien wordt de Ontwerpkamer ook de voorbereidingsplek voor ontwerpwedstrijden. (afstemming IKZ, betrekken FM, ...)

VIJF KAMERS VOOR OVERLEG

BOUWMEESTERKAMER

SBM
GENT
m m

De **BOUWMEESTERKAMER** wil initiatieven opzetten voor zowel een breed publiek als een vakpubliek, het stadsdebat aanzwengelen en de opgave rond stad maken verbreden. Het is een soort stadsatelier met betrokkenheid van stedelijke diensten, maar ook buurtbewoners, onderzoeksinstituten en socio-culturele actoren.

OVERZICHT!

**Stad maken door in te zetten op
gedeeld 'opdrachtgeverschap'
via overleg, advies, samenwerking.**

SAMEN STAD BOUWEN

VIER ROLLEN VOOR DE BOUWMEESTER

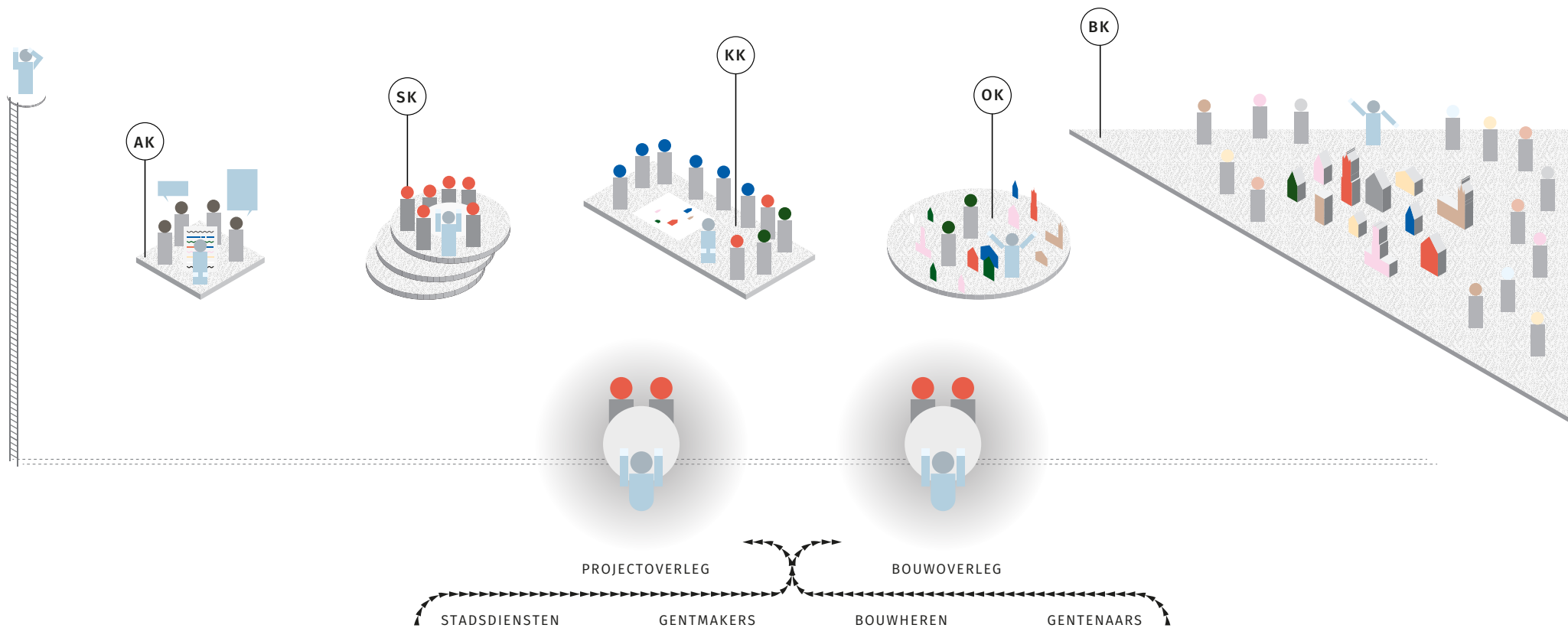

ADVISEUR
OPEN EN OBJECTIEF

3.

De bouwmeester zet — als **ADVISEUR** — een helder en open proces van bouwen in en aan de stad op. *Open en objectief* werken met het oog op kwaliteit.

ADVIES EN OVERLEG STROOMLIJNEN

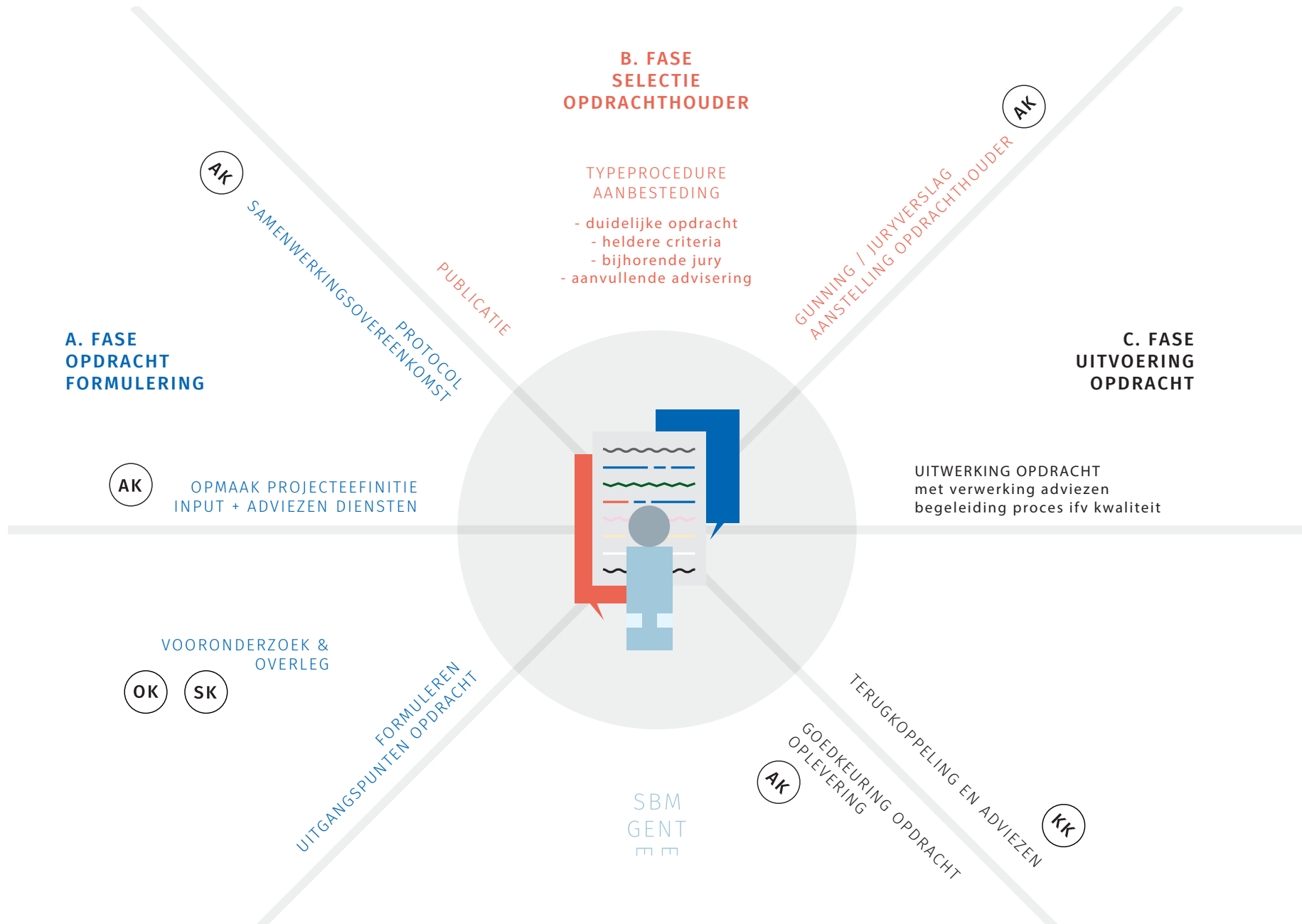

BEELDBEPALEND KARAKTER

AANSTELLEN 'ONTWERPERS'

AANSTELLEN 'ONTWERPERS'

OPEN OPROEP 003601 - DESIGNMUSEUM

ONTWERP DESIGNMUSEUM, Carmody-Groarke / TRANS / RE-ST

ONTWERP DESIGNMUSEUM, Carmody-Groarke / TRANS / RE-ST

ONTWERP OPERA GENT, DRDH architects / Bas Dirk Jaspaert

ONTWERP OPERA GENT, DRDH architects / Bas Dirk Jaspaert

ONTWERP GRAVENSTEEN, MURMUUR / Dhooge-Meganck / Sabine Okkerse

Stedelijke bibliotheek De Krook, *Coussée en Goris*

Stadshal, Robbrecht en Daem

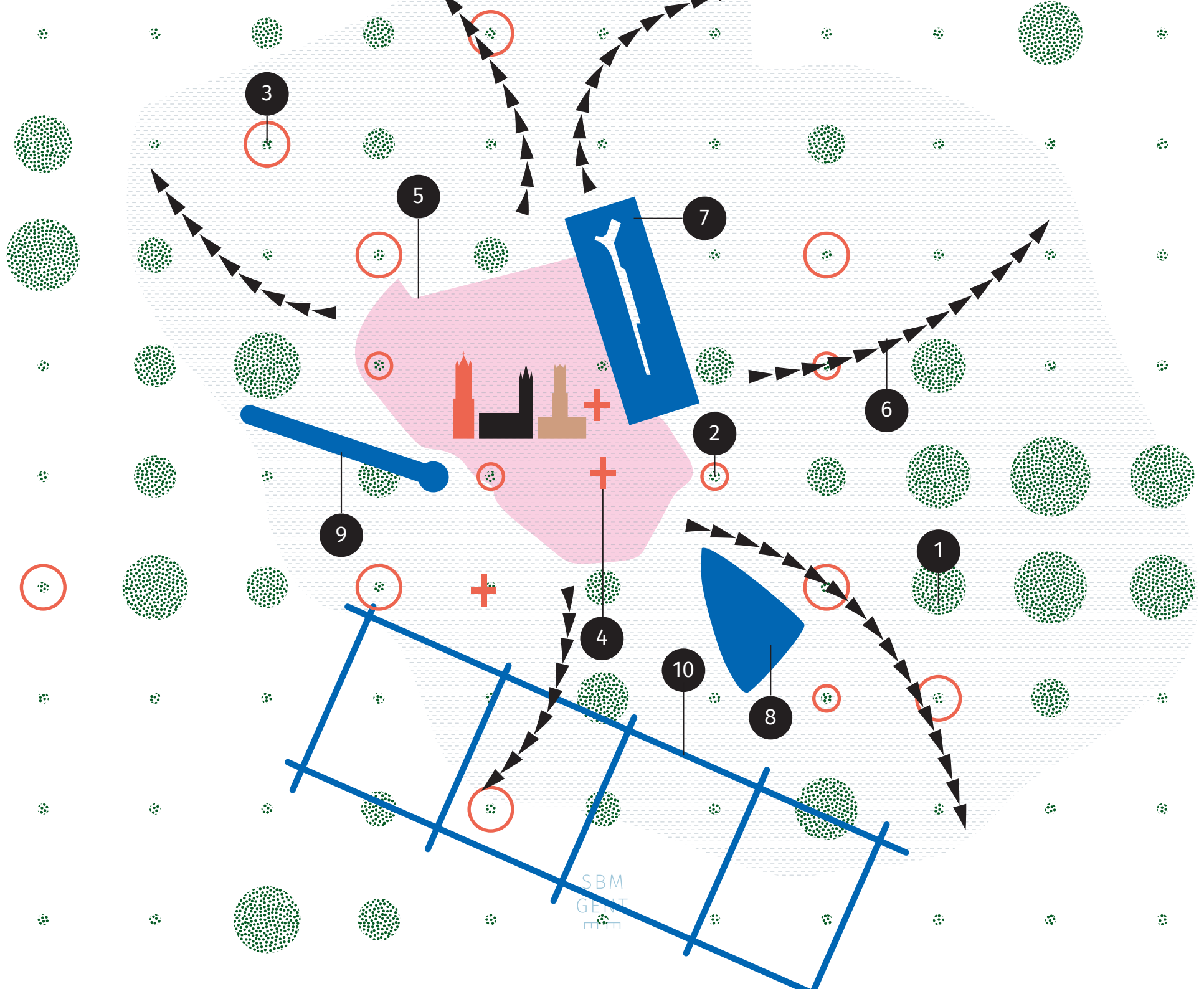
Stadsontwikkeling Tondelier, Krono - woongebouw met sporthal (Henk De Smet - Paul Vermeulen)

Bedrijvigheid in de stad, bedrijfsgebouw Ryhove (Trans architectuur en stedenbouw)

TIEN 'FOCUSPLEKKEN' VOOR KWALITEITSBEGELEIDING

1. ROBUUSTE, OPEN EN ONBEBOUWDE RUIMTE VOOROP PLAATSEN
2. STAD VRIJHOUDEN IN DE KERNSTAD
3. STAD BIJBOUWEN IN DE GROEISTAD
4. PLEINEN, STRATEN EN PARKEN TERUG ECHT PUBLIEK MAKEN
5. STADSBOULEVARD ALS DRAGENDE RUIMTE
6. RING-RING
7. EEN BREDE CONTOUR ROND DE OUDE DOKKEN
8. TRAAGHEID TESTEN OP HET OEFENPLEIN-ARSENAAL
9. STADSLANDSCHAP WATERSPORTBAAN HERWAARDEREN
10. SAMENHANG BRENGEN IN DE ZUIDELIJKE STRATEGISCHE RUIMTE

SBM
GENT
mm

ROBUUSTE, OPEN EN ONBEOUWDE RUIMTE VOOROP PLAATSEN

STAD VRIJHOUDEN IN DE KERNSTAD

PLEINEN, STRATEN EN PARKEN TERUG ECHT PUBLIEK MAKEN

STADSBULEVARD ALS DRAGENDE RUIMTE

RING-RING

BREDE CONTOUR ROND DE OUDE DOKKEN

TRAAGHEID TESTEN OP HET OEFENPLEIN-ARSENAAL

STADSLANDSCHAP WATERSPORTBAAN HERWAARDEREN

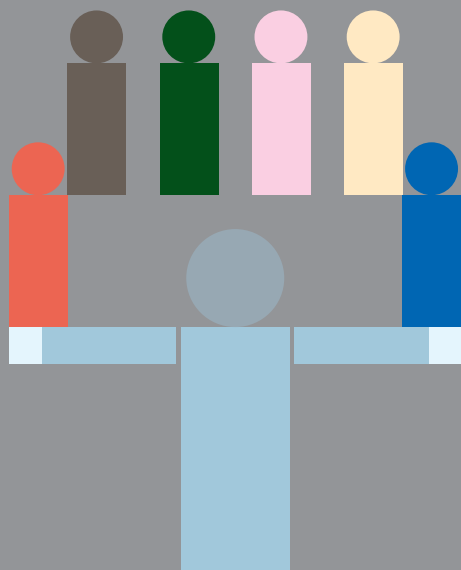

SAMENHANG BRENGEN IN DE ZUIDELIJKE STRATEGISCHE RUIMTE

**Kansen voor kwalitatief stad maken
dienen zich op veel plekken aan
en via verschillende mechanismes.**

SAMEN STAD BOUWEN

VIER ROLLEN VOOR DE BOUWMEESTER

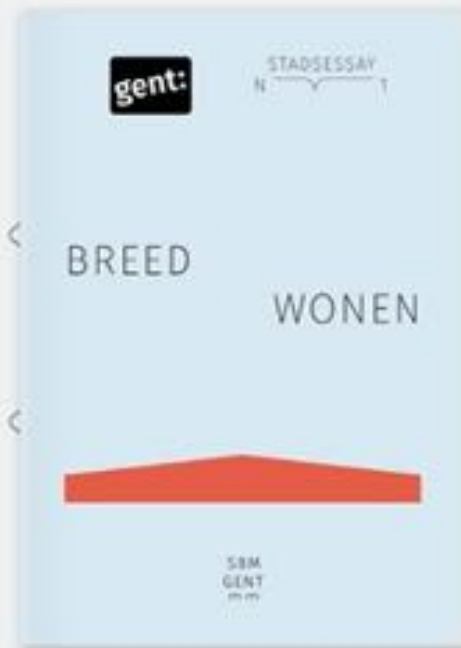
AANJAGER
MIDDEN IN

4.

De bouwmeester dient — als **AANJAGER** — te werken aan een eigen en eigentijdse bouwcultuur die de identiteit van de stad Gent mee versterk. Via een actieve aanpak die debat *vanuit het midden* voedt.

PUBLIEKSGERICHTE INITIATIEVEN

Stadsessay
Stadsbeeld
Stadsontwerp
Stadsdebat
Stadsacademie
Stadskaart
Stadsexpo

'Zo mooi: iedereen komt vandaag buiten en maakt kennis met elkaar.' © David Van Hecke

Kunstproject jaagt heel Ledeberg en Moscou de straat op

Vallende dominostenen slopen muren tussen Gentenaars

FIETSRUTE: VERBIND DE STAD!

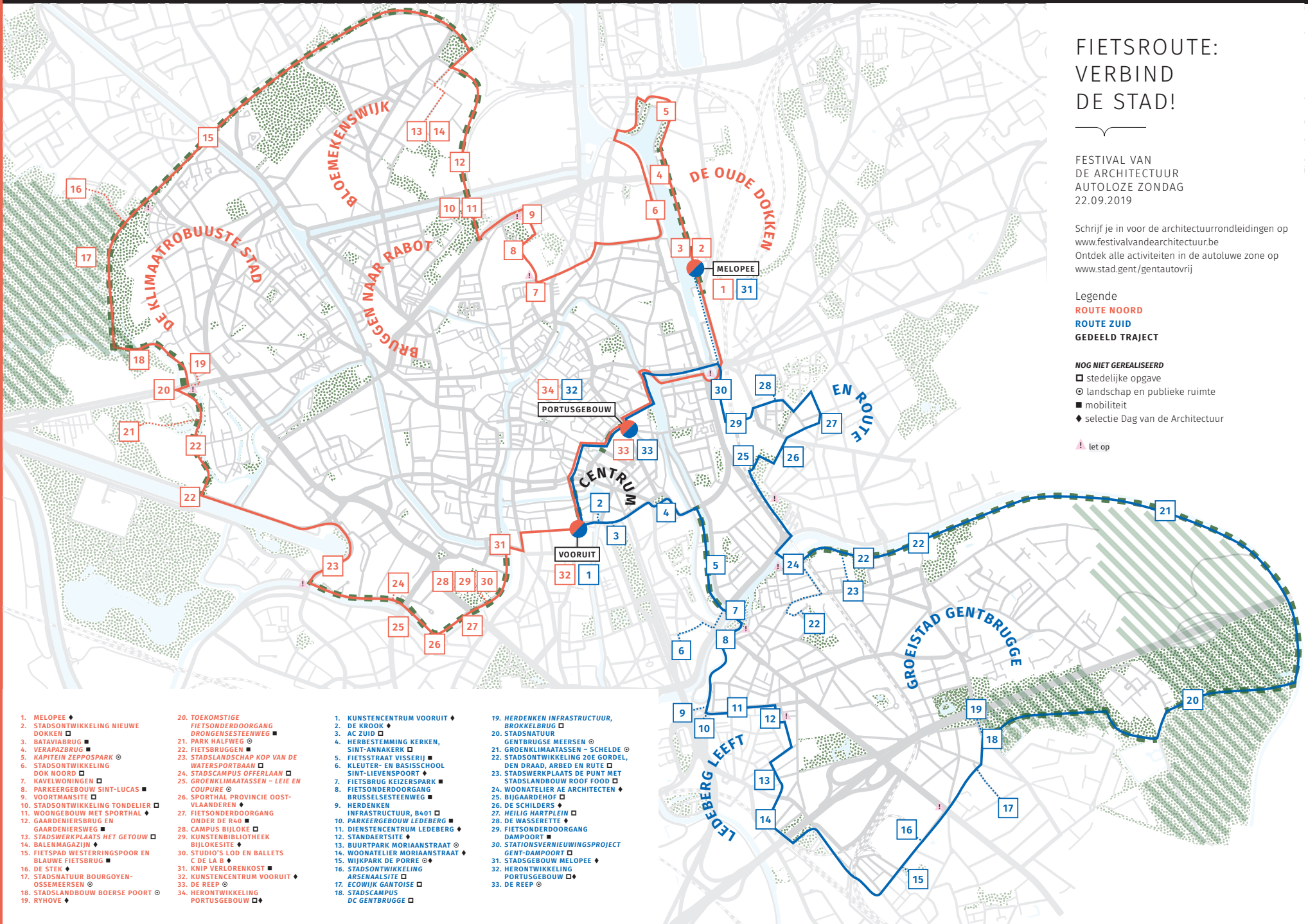
FESTIVAL VAN
DE ARCHITECTUUR
AUTOLOZE ZONDAG
22.09.2019

Schrijf je in voor de architectuurrondleidingen op
www.festivalvandearchitectuur.be
Ontdek alle activiteiten in de autoluwte zone op
www.stad.gent/gentautovrij

Legende
ROUTE NOORD
ROUTE ZUID
GEDEELD TRAJECT

NOG NIET GEREALISEERD
 □ stedelijke opgave
 ⊙ landschap en publieke ruimte
 ■ mobiliteit
 ◆ selectie Dag van de Architectuur

! let op

1. MELOPEE ◆
2. STADSONTWIKKELING NIEUWE DOKKEN □
3. BATAVIABRUG ■
4. VERAPAZBRUG ■
5. KAPITEIN ZEPPSPARK ⊙
6. STADSONTWIKKELING DOK NOORD □
7. KAVELWONINGEN □
8. PARKEERGEBOUW SINT-LUCAS ■
9. VOORTMANSITE □
10. STADSONTWIKKELING TONDELIER □
11. WOONGEBOUW MET SPORTHAL ◆
12. GAARDENIERSBRUG EN GAARDENIERSWEG ■
13. STADSWERKPLAATS HET GETOUW □
14. BALENMAGAZIJN ◆
15. FIETSPAD WESTERINGSPOOR EN BLAUWE FIETSERUG ■
16. DE STEK ◆
17. STADSNATUUR BOURGOYEN-OSSEMEERSEN ⊙
18. STADSLANDBOUW BOERSE POORT ⊙
19. RYHOVE ◆

20. TOEKOMSTIGE FIETSONDERDOORGANG DRONGENSESTEENWEG ■
21. PARK HALFWEG ⊙
22. FIETSRUITINGEN ■
23. STADSLANDSCHAP KOP VAN DE WATERSPORTBAAN □
24. STADSCAMPUS OFFERLAAN □
25. GROENKLIMATASSEN - LEIE EN COUPURE ⊙
26. SPORTHAL PROVINCIE OOST-VLAANDEREN ◆
27. FIETSONDERDOORGANG ONDER DE RAAD ■
28. CAMPUS BIJLOKE □
29. KUNSTENBIBLIOTHEEK BIJLOKESITE □
30. STUDIO'S LOD EN BALLETS C DE LA B ◆
31. KNIP VERLORENKOST ◆
32. KUNSTENCENTRUM VOORUIT ◆
33. DE REEP ⊙
34. HERONTWIKKELING PORTUSGEBOUW □◆

1. KUNSTENCENTRUM VOORUIT ◆
2. DE KROOK ◆
3. AC ZUID ◆
4. HERBESTEMMING KERKEN, SINT-ANNAKERK □
5. FIETSTRAAT VISSERIJ ◆
6. KLEUTER- EN BASISSCHOOL SINT-LIEVENSPOORT ◆
7. FIETSRUG KEIZERSPARK ■
8. FIETSONDERDOORGANG BRUSSELESTEENWEG ■
9. HERDENKEN INFRASTRUCTUUR, B401 □
10. PARKEERGEBOUW LEDEBERG ◆
11. DIENSTENCENTRUM LEDEBERG ◆
12. STANDAERTSITE □
13. BUURTPARK MORIAANSTRAAT ⊙
14. WOONATELIER MORIAANSTRAAT ⊙
15. WIJKPARK DE PORRE ⊙◆
16. STADSONTWIKKELING ARSENAALSITE □
17. ECOWIJK GANTOISE ⊙
18. STADSCAMPUS DC GENTBRUGGE □

19. HERDENKEN INFRASTRUCTUUR, BROKKELEBRUG □
20. STADSNATUUR GENTBRUGSE MEERSEN ⊙
21. GROENKLIMATASSEN - SCHELDE ⊙
22. STADSONTWIKKELING 20E GORDEL, DEN DRAAD, ARBED EN RUTE □
23. STADSWERKPLAATS DE PUNT MET STADSLANDBOUW ROOF FOOD □
24. WOONATELIER AE ARCHITECTEN ◆
25. BIJGAARDEHOF □
26. DE SCHILDERS ◆
27. HEILIG HARTPLEIN ⊙
28. DE WASERETTE ◆
29. FIETSONDERDOORGANG DAMPOORT ■
30. STATIONSVERNIEUWINGSPROJECT GENT-DAMPOORT ⊙
31. STADSGEBOUW MELOPEE ◆
32. HERONTWIKKELING PORTUSGEBOUW □◆
33. DE REEP ⊙

festival van de architectuur 21-27 september, *Ideeviltjes*

Ontwerpcharrette Oude Barel, najaar 2019

**Debat over architectuur en stad-maken
voeren met àlle Gentenaars,
van het stadhuis tot de huiskamer.**

SAMEN STAD BOUWEN

SAMEN STAD BOUWEN

STADSBOUWMETSTRA
GENT